

Spis treści

Wykaz skrótów	19
Wykaz aktów prawnych	21
Przedmowa do wydania drugiego	33
Wstęp	37
ROZDZIAŁ I. Zagadnienia ogólne	43
1. Wprowadzenie	43
2. Pojęcie ratownictwa	44
3. Typologia i dziedziny ratownictwa	45
4. Pojęcie i miejsce prawa ratowniczego w systemie prawa	45
5. Prawo ratownicze jako dyscyplina naukowa i dydaktyczna	47
6. Prawo ratownicze a bezpieczeństwo obywateli	48
ROZDZIAŁ II. Krajowy System Ratowniczo-Gaśniczy	49
1. Pojęcie	49
2. Geneza i utworzenie Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego w Polsce	49
3. Podstawy prawne	54
4. Podstawowe założenia Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego	55
5. Rola Państwowej Straży Pożarnej w funkcjonowaniu Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego	57
6. Zadania Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego	58
7. Struktura organizacyjna Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego	58
7.1. Założenia ogólne	58
7.2. Poziom powiatowy	60
7.2.1. Uwagi ogólne	60
7.2.2. Podmioty KSRRG	62
7.2.3. Plan ratowniczy	62
7.2.4. Stanowisko kierowania	66
7.2.5. Kierowanie działaniem ratowniczym	69
7.2.5.1. Uwagi ogólne	69

7.2.5.2. Podmioty kierowania działaniem ratowniczym . . .	69
7.2.5.3. Sposoby wykonywania uprawnień kierującego działaniem ratowniczym	73
7.2.5.4. Typy kierowania działaniem ratowniczym	73
7.2.5.5. Uprawnienia kierującego działaniem ratowniczym w okolicznościach uzasadnionych stanem wyższej konieczności	77
7.2.5.6. Odpowiedzialność kierującego działaniem ratowniczym	88
7.2.5.7. Przebieg kierowania działaniem ratowniczym . . .	89
7.2.5.8. Sprawność kierowania działaniem ratowniczym . .	90
7.2.5.9. Struktura jednostek ochrony przeciwpożarowej na potrzeby działań ratowniczych	91
7.2.6. Prowadzenie dokumentacji zdarzeń oraz funkcjonowania KSRG	92
7.3. Poziom wojewódzki	93
7.3.1. Podmioty KSRG. Wojewódzki odwód operacyjny	93
7.3.2. Plan ratowniczy	97
7.3.3. Stanowisko koordynacji ratownictwa	97
7.3.4. Kierowanie działaniem ratowniczym oraz dokumentacja zdarzeń i funkcjonowania KSRG	98
7.4. Poziom krajowy	98
7.4.1. Podmioty KSRG. Centralny odwód operacyjny	98
7.4.2. Plan ratowniczy i Krajowe Centrum Koordynacji Ratownictwa i Ochrony Ludności	101
7.4.3. Kierowanie działaniem ratowniczym oraz dokumentacja zdarzeń i funkcjonowania KSRG	101
8. Zakres działania Krajowego Sytemu Ratowniczo-Gaśniczego	101
8.1. Walka z pożarami lub innymi klęskami żywiołowymi	102
8.1.1. Organizacja walki z pożarami	102
8.1.2. Podmioty walki z pożarami	102
8.1.3. Podmioty walki z klęskami żywiołowymi	102
8.2. Ratownictwo techniczne	103
8.2.1. Zakres i organizacja ratownictwa technicznego	103
8.2.2. Podmioty ratownictwa technicznego	104
8.3. Ratownictwo chemiczne i ekologiczne	105
8.3.1. Zakres ratownictwa chemicznego i ekologicznego	105
8.3.2. Organizacja ratownictwa chemicznego i ekologicznego . . .	105
8.3.3. Podmioty ratownictwa chemicznego i ekologicznego	106
8.4. Ratownictwo medyczne	107
8.4.1. Zakres ratownictwa medycznego	107
8.4.2. Organizacja ratownictwa medycznego	108

8.4.3. Podmioty ratownictwa medycznego	108
9. Współpraca Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego z innymi podmiotami	111
9.1. Podmioty wchodzące w skład Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego	111
9.2. Podmioty dobrowolnie współpracujące z Krajowym Systemem Ratowniczo-Gaśniczym w drodze umowy cywilnoprawnej	112
9.3. Włączanie jednostek ochrony przeciwpożarowej do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego	112
9.3.1. Warunki włączenia	112
9.3.2. Tryb włączenia	113
10. Projekt rozporządzenia w sprawie szczegółowych zasad organizacji Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego z 2011 roku	114
11. Podsumowanie	117

ROZDZIAŁ III. Ochotnicze straże pożarne i inne podmioty

ratownicze	119
1. Ochotnicze straże pożarne w Polsce	119
1.1. Podstawy prawne	119
1.2. Pojęcie i forma funkcjonowania	120
1.3. Organizacja ochotniczych straży pożarnych	121
1.3.1. Cele i sposoby działania ochotniczych straży pożarnych	122
1.3.2. Członkostwo w ochotniczej straży pożarnej	123
1.3.3. Władze ochotniczej straży pożarnej	124
1.3.4. Majątek, fundusze i działalność gospodarcza ochotniczej straży pożarnej	126
1.3.5. Zmiany statutu i rozwiązanie ochotniczej straży pożarnej	126
1.4. Jednostka operacyjno-techniczna	127
1.5. Ochotnicze straże pożarne w Krajowym Systemie Ratowniczo-Gaśniczym	127
1.6. Kompetencje organów dotyczące ochotniczej straży pożarnej	129
1.7. Finansowanie ochotniczych straży pożarnych	129
1.8. Uprawnienia członków ochotniczej straży pożarnej	133
1.8.1. Rodzaje uprawnień osobistych	133
1.8.2. Uprawnienia odszkodowawcze	133
1.8.2.1. Podmioty uprawnione i rodzaje świadczeń odszkodowawczych	133
1.8.2.2. Zasady udzielania świadczeń odszkodowawczych	133
1.8.3. Uprawnienia ochronne	135
1.8.4. Ekwiwalent pieniężny	136
1.8.5. Bezpłatne umundurowanie i bezpłatne badania	137

1.8.6. Uprawnienia ubezpieczeniowe i uprawnienia do bezpłatnych szkoleń	138
1.8.7. Inne uprawnienia ochotniczych straży pożarnych	138
1.9. Obowiązek uczestniczenia w działaniach ratowniczych poza terenem własnego działania	138
1.10. Związek Ochotniczych Straży Pożarnych Rzeczypospolitej Polskiej	139
1.11. Konkluzje	140
2. Wybrane podmioty współpracujące z Krajowym Systemem Ratowniczo-Gaśniczym	142
2.1. Organizacje pozarządowe	142
2.1.1. Ratownictwo górnicze	142
2.1.2. Ratownictwo górskie i wodne	147
2.1.2.1. Ratownictwo górskie	149
2.1.2.2. Ratownictwo wodne – Wodne Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe (WOPR)	154
2.1.2.3. Wspólne uprawnienia GOPR, TOPR i WOPR jako organizacji specjalistycznych	157
2.1.3. Polski Czerwony Krzyż	158
2.1.4. Aeroklub Polski i Lotniskowa Służba Ratowniczo-Gaśnicza	160
2.1.5. Polski Związek Alpinizmu	161
2.2. Podmioty działające pod nadzorem administracji państwowej	162
2.2.1. Policja	162
2.2.2. Straż Graniczna	164
2.2.3. Inspekcja Ochrony Środowiska	165
2.2.4. Państwowa Agencja Atomistyki	169
2.2.5. Lotnicze Pogotowie Ratunkowe	170
2.2.6. Ratownictwo morskie – Służba SAR	172
2.2.7. Techniczne służby miejskie	174
3. Wojskowa Ochrona Przeciwpożarowa	175

ROZDZIAŁ IV. Bezpieczeństwo publiczne, prawna ochrona ludności, zarządzanie kryzysowe	178
1. Uwagi wstępne	178
2. Podstawy prawne z zakresu obrony cywilnej	181
3. Prawo jako element ochrony ludności	182
3.1. Ochrona ludności	182
3.2. Obrona cywilna jako zorganizowana forma ochrony ludności	185
3.2.1. Obrona cywilna według I Protokołu dodatkowego do Konwencji Genewskiej	185
3.2.1.1. Pojęcie obrony cywilnej i katalog zadań	185
3.2.1.2. Model organizacyjny	186

3.2.1.3. Ochrona i identyfikacja	186
3.2.2. Obrona cywilna według polskich aktów prawnych	187
3.2.2.1. Pojęcie obrony cywilnej według ustawy o powszechnym obowiązku obrony RP	187
3.2.2.2. Struktura organizacyjna Obrony Cywilnej	187
3.2.2.3. Zadania Obrony Cywilnej i obowiązki obywateli	189
3.2.3. Projekt ustawy o ochronie ludności	192
4. Budowa systemu bezpieczeństwa państwa	196
4.1. Informacje ogólne	196
4.2. Bezpieczeństwo w przepisach prawa	197
5. Zarządzanie kryzysowe	201
5.1. Uwagi wstępne	201
5.2. Pojęcie i zasady zarządzania kryzysowego	204
5.3. Planowanie cywilne	208
5.3.1. Pojęcie i zadania z zakresu planowania cywilnego	208
5.3.2. Plany zarządzania kryzysowego jako element planowania cywilnego	209
5.3.2.1. Rodzaje planów zarządzania kryzysowego	209
5.3.2.2. Elementy planów zarządzania kryzysowego	209
5.3.2.3. Cykl planowania	210
5.3.2.4. Raport o zagrożeniach bezpieczeństwa narodo- wego	210
5.3.3. Narodowy Program Ochrony Infrastruktury Krytycznej jako element planowania cywilnego	211
5.4. Podmioty systemu zarządzania kryzysowego	216
5.5. Zarządzanie kryzysowe na poziomie administracji centralnej	217
5.5.1. Zarządzanie kryzysowe na poziomie Rady Ministrów	217
5.5.1.1. Rządowy Zespół Zarządzania Kryzysowego	217
5.5.1.2. Rządowe Centrum Bezpieczeństwa	219
5.5.2. Zarządzanie kryzysowe na poziomie ministrów kierujących działaniami administracji rządowej oraz kierowników urzędów centralnych	221
5.5.3. Zarządzanie kryzysowe na poziomie ministrów i central- nych organów administracji rządowej	223
5.6. Zarządzanie kryzysowe na poziomie samorządu terytorialnego	224
5.6.1. Zarządzanie kryzysowe na poziomie województwa	224
5.6.2. Zarządzanie kryzysowe na poziomie powiatu	227
5.6.3. Zarządzenie kryzysowe na poziomie gminy	229
5.7. Stopnie alarmowe zarządzania kryzysowego	231
5.8. Fazy zarządzania kryzysowego	231
5.9. Udział Sił Zbrojnych w zarządzaniu kryzysowym	234
5.10. Finansowanie zadań z zakresu zarządzania kryzysowego	235

6. Stany nadzwyczajne w kontekście prawa ratowniczego	236
6.1. Pojęcie i rodzaje stanów nadzwyczajnych	236
6.2. Zasady wprowadzenia stanów nadzwyczajnych	237
6.3. Stan wojenny	238
6.4. Stan wyjątkowy	240
6.5. Stan klęski żywiołowej	242

**ROZDZIAŁ V. Pozycja w prawie administracyjnym oraz status prawny
i zakres przedmiotowy Państwowej Straży Pożarnej 245**

1. Wpływ reformy administracyjnej na funkcjonowanie powszechnego systemu ratowniczego	245
1.1. Wprowadzenie do przepisów ustawy	245
1.2. Podstawy wprowadzenia nowego modelu administracji	246
1.3. Zespoleńie komend w województwie i w powiecie	252
2. Pojęcie i zakres prawa administracyjnego	256
3. Państwowa Straż Pożarna w świetle przepisów prawa materialnego	258
3.1. Zadania PSP w świetle przepisów prawa materialnego	258
3.2. Struktura PSP w świetle przepisów prawa materialnego	260
3.3. Zadania i kompetencje organów PSP w świetle przepisów prawa administracyjnego	261
4. Postępowanie administracyjne w Państwowej Straży Pożarnej	265
5. Akty administracyjne	267
6. Ogólne zasady postępowania administracyjnego	270
6.1. Informacje ogólne	270
6.2. Zasada praworządności	271
6.3. Zasada dochodzenia prawdy obiektywnej	272
6.4. Zasada udzielania pomocy prawnej stronom i innym uczestnikom postępowania	273
6.5. Zasada czynnego udziału stron w postępowaniu	274
6.6. Zasada przekonywania	275
6.7. Zasada szybkości i prostoty	275
6.8. Zasada dwuinstancyjności	276
6.9. Zasada trwałości decyzji ostatecznych na forum administracyjnym	277
6.10. Zasada prawomocności niektórych decyzji ostatecznych	278
7. Czynności administracyjne podejmowane przez funkcjonariuszy Państwowej Straży Pożarnej	279
7.1. Wszczęcie postępowania. Czynności kontrolno-rozpoznawcze	279
7.2. Wydanie decyzji administracyjnej	282
7.3. Odwołanie od decyzji	284
8. Postępowanie egzekucyjne w administracji	289
9. Egzekucja administracyjna stosowana podczas kierowania działaniem ratowniczym	292

10. Status prawny Państwowej Straży Pożarnej na tle konstrukcji Skarbu Państwa	294
11. Komórki organizacyjne Komendy Głównej PSP	296
12. Konkluzje	297

ROZDZIAŁ VI. Środki administracyjnoprawne stosowane przez organy Państwowej Straży Pożarnej 299

1. Organizacja Państwowej Straży Pożarnej	299
1.1. Zadania	299
1.2. Struktura	301
1.3. Służba	301
1.4. Organy	302
1.5. Działalność kontrolno-rozpoznawcza	304
1.6. Organ powiatowy	306
1.7. Decyzje administracyjne organu powiatowego Państwowej Straży Pożarnej	309
1.8. Pismo urzędowe	313
1.9. Zarządzenie	313
1.10. Opinie	314
1.11. Organ wojewódzki	315
1.12. Decyzje administracyjne organu wojewódzkiego Państwowej Straży Pożarnej	316
1.13. Organ centralny	318
2. Tryb postępowania egzekucyjnego prowadzonego przez komendanta powiatowego Państwowej Straży Pożarnej	321
2.1. Uwagi ogólne	321
2.2. Podstawy wniesienia zarzutów na postępowanie egzekucyjne	322
2.3. Grzywna	324
2.4. Przymus bezpośredni	324
2.5. Wykonanie zastępcze	324
3. Kontrola sądowa rozstrzygnięć organów Państwowej Straży Pożarnej	325
3.1. Wojewódzki Sąd Administracyjny	325
3.2. Naczelny Sąd Administracyjny	326
4. Konkluzje	330

ROZDZIAŁ VII. Państwowe Ratownictwo Medyczne 332

1. Uwagi ogólne	332
2. Podmioty systemu	334
2.1. Szpitalny oddział ratunkowy	337
2.2. Zespoły ratownictwa medycznego i lotnicze zespoły ratownictwa medycznego	338

2.3. Centrum urazowe	339
2.4. Ratownik medyczny	341
2.4.1. Wymagania pozwalające wykonywać zawód ratownika medycznego	341
2.4.2. Zakres działań ratownika medycznego	342
2.5. Ratownik	344
2.5.1. Wymagania pozwalające wykonywać zawód ratownika	344
2.5.2. Zakres działań ratownika medycznego	346
3. Planowanie i organizacja systemu	346
3.1. Zadania Ministra Zdrowia	346
3.2. Zadania wojewody	348
3.3. Dyspozytor medyczny	352
3.4. Lekarz koordynator ratownictwa medycznego	354
4. Akcja prowadzenia medycznych czynności ratunkowych	355
5. Finansowanie jednostek systemu	357
6. Edukacja w zakresie udzielania pierwszej pomocy	360
7. Konkluzje	361
ROZDZIAŁ VIII. Bezpieczeństwo i higiena służby w Państwowej Straży Pożarnej	364
1. Uwagi wprowadzające	364
2. Przepisy BHP w Państwowej Straży Pożarnej	365
3. Istota oraz zasady bezpieczeństwa i higieny pracy	366
4. Zakres obowiązków i uprawnień pracodawcy i pracowników w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy	368
5. Ochrona pracy kobiet	370
5.1. Założenia ogólne	370
5.2. Prace wzbронione kobietom	371
6. Wymagania bezpieczeństwa i higieny służby w obiektach przeznaczo- nych dla jednostek ratowniczo-gaśniczych Państwowej Straży Pożarnej	372
6.1. Użytkowanie obiektów przeznaczonych dla jednostek ratowniczo- gaśniczych Państwowej Straży Pożarnej	372
6.2. Wyposażenie techniczne obiektów przeznaczonych dla jednostek ratowniczo-gaśniczych Państwowej Straży Pożarnej	376
7. Wymagania w zakresie zabezpieczenia medycznego strażaków podczas akcji ratowniczych, ćwiczeń lub szkolenia	377
8. Wymagania bezpieczeństwa i higieny służby podczas ćwiczeń lub szkolenia	378
8.1. Wymagania wobec organizatorów i uczestników ćwiczeń lub szkolenia	378
8.2. Wymagania podczas ćwiczeń lub szkolenia na wysokości i poniżej poziomu terenu	379

8.3. Wymagania podczas ćwiczeń lub szkolenia na wodzie (lodzie) lub pod wodą (lodem)	380
8.4. Wymagania podczas ćwiczeń lub szkolenia z użyciem materiałów do pozoracji	381
8.5. Wymagania bezpieczeństwa i higieny służby podczas ćwiczeń lub szkolenia z wykorzystaniem statku powietrznego	381
9. Wymagania bezpieczeństwa i higieny służby podczas akcji ratowniczych	382
9.1. Wymagania ogólne	382
9.2. Wymagania podczas używania środków transportu	384
9.3. Wymagania podczas obsługi sprzętu specjalistycznego	385
9.4. Wymagania podczas prowadzenia akcji ratowniczych w transporcie	385
9.5. Wymagania podczas prowadzenia akcji ratowniczych w obrębie zagrożenia substancjami chemicznymi	386
9.6. Wymagania podczas prowadzenia akcji ratowniczych w obrębie zagrożenia niewypałami, amunicją i materiałami wybuchowymi, prądem elektrycznym, materiałami promieniotwórczymi	388
9.7. Wymagania podczas prowadzenia akcji ratowniczych w czasie katastrof budowlanych oraz awarii technicznych	389
9.8. Wymagania podczas prowadzenia czynności ratowniczych na wysokości oraz poniżej poziomu terenu	390
9.9. Wymagania bezpieczeństwa i higieny służby podczas prowadzenia akcji ratowniczych w czasie gaszenia pożarów	391
9.10. Wymagania podczas prowadzenia akcji ratowniczych na wodzie (lodzie) i pod wodą (lodem) oraz na obszarach powodziowych, zalewowych i zalodzonych oraz w czasie nadzwyczajnych zjawisk pogodowych	392
10. Bezpieczeństwo i higiena służby przy pracach szczególnie niebezpiecznych	393
10.1. Uregulowania prawne	393
10.2. Wyżywienie i napoje	394
11. Organy nadzoru i kontroli oraz służba bezpieczeństwa i higieny pracy	394
12. Odpowiedzialność za naruszenie przepisów i zasad bezpieczeństwa i higieny pracy	398
13. Profilaktyczna ochrona zdrowia pracowników a choroby zawodowe	401
14. Odszkodowania dla strażaków	402
15. Instrukcja „Organizacja bezpieczeństwa i higieny pracy w Państwowej Straży Pożarnej”	406
16. Podsumowanie	407

ROZDZIAŁ IX. Ochrona przeciwpożarowa budynków, obiektów, terenów budowlanych i innych	410
1. Uwagi ogólne	410
2. Polskie normy jako zasady wiedzy technicznej	411
3. Podstawy prawa w ochronie przeciwpożarowej	412
4. Stan formalnoprawny w zakresie bezpieczeństwa pożarowego budynków	413
4.1. Pojęcie ochrony przeciwpożarowej	413
4.2. Obowiązki właściciela, zarządcy lub użytkownika budynku, obiektu lub terenu	414
5. Czynności zabronione i obowiązki w zakresie ochrony przeciwpożarowej	418
5.1. Wymagania ogólne	418
5.2. Obowiązki właścicieli lub zarządców budynków	421
6. Sposoby postępowania na wypadek pożaru i innych zagrożeń	423
6.1. Instrukcja bezpieczeństwa pożarowego	423
6.2. Ewakuacja	424
6.3. Plany operacyjno-ratownicze	427
6.3.1. Wewnętrzny plan operacyjno-ratowniczy	427
6.3.2. Zewnętrzny plan operacyjno-ratowniczy	432
6.4. Instrukcja postępowania w przypadku powstania pożaru lub innego miejscowego zagrożenia w miejscu i w czasie imprezy masowej	435
6.5. Współpraca formacji ochronnych z jednostkami ochrony przeciwpożarowej	441
7. Budowa obiektu budowlanego a wymogi ochrony przeciwpożarowej	442
7.1. Uzgadnianie projektu budowlanego pod względem ochrony przeciwpożarowej	442
7.1.1. Zakres i zasady uzgadniania projektu budowlanego	442
7.1.2. Tryb dokonywania uzgodnień projektu budowlanego	444
7.1.3. Rzeczoznawcy do spraw zabezpieczeń przeciwpożarowych	444
7.1.4. Zasady prowadzenia kontroli nad uzgadnianiem projektu budowlanego	446
7.2. Przeciwpożarowe zaopatrzenie w wodę i drogi pożarowe	447
7.2.1. Rodzaje obiektów wymagających zapewnienia przeciwpożarowego zaopatrzenia w wodę do zewnętrznego gaszenia pożaru	447
7.2.2. Drogi pożarowe	447
7.2.3. Stosowanie stałych urządzeń gaśniczych, systemów sygnalizacji pożarowej, dźwiękowych systemów ostrzegawczych i gaśnic	449

7.2.4. Prace niebezpieczne pod względem pożarowym oraz ocena zagrożenia wybuchem	452
7.3. Oddawanie obiektów do eksploatacji ze względu na potrzeby ochrony przeciwpożarowej	454
7.4. Czynności odbiorowe w ujęciu prawnym i w praktyce	457
7.4.1. Uwagi ogólne	457
7.4.2. Proponowane procedury postępowania	460
7.4.2.1. Zasady ogólne	460
7.4.2.2. Zasady szczególne	462
7.4.2.3. Przypadki szczególne	463
8. Zabezpieczenie przeciwpożarowe lasów	467
9. Zabezpieczenie przeciwpożarowe zbioru, transportu i składowania palnych płodów rolnych	469
10. Zabezpieczenie zbiorów w muzeach przed pożarem	470
11. Konkluzje	473
ROZDZIAŁ X. Problematyka przestępstw i wykroczeń przeciwko bezpieczeństwu pożarowemu	474
1. Przestępstwa przeciwko bezpieczeństwu powszechnemu	474
1.1. Uwagi ogólne	474
1.2. Odpowiedzialność za spowodowanie zdarzenia zagrażającego życiu lub zdrowiu wielu osób albo mieniu w znacznych rozmiarach	476
1.3. Odpowiedzialność za spowodowanie bezpośredniego niebezpieczeństwa zdarzenia określonego w art. 163 k.k.	480
1.4. Odpowiedzialność za spowodowanie niebezpieczeństwa dla życia lub zdrowia wielu osób albo mienia w wielkich rozmiarach	481
1.5. Odpowiedzialność za przygotowania do przestępstw określonych w artykułach: 163 § 1, 165 § 1, 166 § 1 lub 167 § 1 k.k.	482
1.6. Odpowiedzialność sprawcy przestępstwa z art. 164 lub art. 167 k.k., który dobrowolnie uchylił grożące niebezpieczeństwo	483
1.7. Odpowiedzialność za przestępstwa dotyczące substancji lub przyrządów wybuchowych, promieniotwórczych i jonizujących	484
2. Przestępstwa przeciwko bezpieczeństwu w komunikacji	485
3. Problematyka wykroczeń przeciwko bezpieczeństwu pożarowemu w świetle przepisów Kodeksu wykroczeń	487
3.1. Uwagi wstępne	487
3.2. Odpowiedzialność za nieostrożne obchodzenie się z ogniem lub wykroczenia przeciwko przepisom dotyczącym zapobiegania i zwalczania pożarów	488

3.2.1. Czynności mogące spowodować pożar, jego rozprzestrzenianie się oraz utrudnienie prowadzenia działania ratowniczego lub ewakuacji	488
3.2.2. Naruszenie bezpieczeństwa przeciwpożarowego obiektów i terenów	490
3.2.3. Naruszenie bezpieczeństwa pożarowego na terenach leśnych i rolnych	491
3.2.4. Naruszenie bezpieczeństwa pożarowego podczas działań ratowniczych	491
3.2.5. Naruszenie bezpieczeństwa pożarowego w związku z materiałami wybuchowymi	492
4. Postępowanie mandatowe	492

ROZDZIAŁ XI. Postępowanie odszkodowawcze w Państwowej Straży

Pożarnej	496
1. Szkoda	496
2. Rodzaje odpowiedzialności	497
3. Formy winy	503
4. Wysokość odszkodowania	505
5. Naprawienie szkody	507
6. Dochodzenie roszczeń	508
7. Prowadzenie postępowania szkodowego i dochodzenie roszczeń o odszkodowanie	510
8. Przedawnienie roszczeń	512
9. Wydawanie orzeczenia	514
10. Odwołanie od orzeczenia	515
11. Podsumowanie	516

ROZDZIAŁ XII. Ratownictwo i ochrona ludności w Unii

Europejskiej	518
1. Uwagi wstępne	518
2. Współpraca transgraniczna Państwowej Straży Pożarnej	521
2.1. Umowy międzynarodowe o współpracy ratowniczej	521
2.1.1. Współpraca z Ukrainą	521
2.1.2. Współpraca z Węgrami	524
2.1.3. Współpraca z Republiką Federalną Niemiec	526
2.2. Delegowanie strażaków Państwowej Straży Pożarnej do pełnienia służby poza granicami państwa	528
3. Wspólnotowy mechanizm ochrony ludności (WMOL)	530
4. Instrument Finansowy Ochrony Ludności	535
5. Jednolity europejski telefon alarmowy 112	536

6. Zapobieganie poważnym awariom na podstawie dyrektyw Seveso i Seveso II	546
7. Europeizacja polskiego prawa ochrony środowiska	558

ROZDZIAŁ XIII. Współdziałanie organów Państwowej Straży

Pożarnej z mediami	564
1. Uwagi wstępne	564
2. Uregulowania prawne działalności informacyjnej Państwowej Straży Pożarnej	565
3. Kształtowanie właściwej społecznej oceny Państwowej Straży Pożarnej	567
4. Płaszczyzny współpracy Państwowej Straży Pożarnej z mediami	570
5. Public relations, czyli współpraca Państwowej Straży Pożarnej z mediami	573
6. Współpraca Państwowej Straży Pożarnej z mediami podczas pożarów, katastrof i wypadków	578
7. Współpraca Państwowej Straży Pożarnej z mediami w trakcie trwania sytuacji kryzysowych	581
8. Konkluzje	583
Uwagi i wnioski	585
Bibliografia	599
Orzecznictwo	605
Strony internetowe	607